

*ByPass -
underveisevaluering*

Statusrapport pr 31.01.2001

**Av
Knut Aarvak**

Fredrikstad februar 2001

RAPPORTFORSIDE

Rapportnr: OR 06.01	ISBN nr: 82-7520-413-5 ISSN nr: 0803-6659	Rapporttype: Oppdragsrapport
Rapporttittel: ByPass, underveisevaluering, statusrapport pr. 31.01.01		Forfatter(e): Knut Aarvak
Prosjektnummer: 380190	Prosjekttittel: ByPass	
Oppdragsgiver(e): Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy		
Oppdragsgivers referanse: Hans Haaland		
Resymè: <p>Det overordnede målet for ByPass er å utvikle tiltak mot vold og kriminalitet rettet mot ungdom i Oslo mellom 13 og 25 år gjennom bruk av sivile vernepliktige fra Oslo knyttet til ulike partnere som arbeider med målgruppen. Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy er prosjektansvarlig. Det er etablert en egen prosjektledelse lokalisert til Oslo. ByPass gjennomføres som prosjekt i tidsperioden 01.01.00 til 31.12.01.</p> <p>Det gjennomføres en underveisevaluering av ByPass rettet inn mot å ta vare på erfaringene periodisk som grunnlag for justering og videreutvikling av innhold i og opplegg av ByPass. Datagrunnlag er knyttet til informasjon fra partnere, sivile vernepliktige og prosjektansvarlig/ledelse gjennom spørreskjemaer og intervjuer.</p> <p>Pr 31.01.01 kan erfaringene sammenfattes som følger:</p> <p>Det er indikasjoner på at ByPass har både voldsforebyggende og voldshindrende effekter.</p> <p>Man synes å ha lyktes med å utforme rolle/arbeidsoppgaver for de sivile vernepliktige som gir muligheter for voldsforbygging/hindring og som er relevante for partnernes voldsforbyggende arbeide samtidig som de vernepliktige både synes å fungere godt og er motiverte.</p> <p>Erfaringene med gjennomføringen er for øvrig positive bortsett fra når det gjelder opplæringen og den innbyrdes samhandlingen mellom partnerne. I fortsettelse bør det fokuseres på å håndtere dette på en bedre måte.</p>		
Emneord: <ul style="list-style-type: none">• Voldsforebygging• Sivil verneplikt	Tilgjengelighet: Åpen Denne side: Åpen Denne rapport: Åpen	Antall sider inkl. bilag: 35
Godkjent Dato: 16.02.2001		
<hr/> Prosjektleder (sign)		<hr/> Instituttleder (sign)

INNHALDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING.....	6
1.1 Beskrivelse av ByPass.....	6
1.2 Mandat for evalueringen.....	6
1.3 Metodisk opplegg av underveisevalueringen.....	7
1.4 Innhold i rapporten.....	7
2. EFFEKTER AV ByPass.....	8
2.1 Voldsforebyggende effekter av den rollen den/de sivile vernepliktige spiller.....	8
2.2 Betydningen av ByPass som et voldsforebyggende prosjekt i Oslo sentrum.....	9
3. ARBEIDSRESULTATER I ByPass.....	10
3.1 De vernepliktiges roller/arbeidsoppgaver.....	10
3.2 Betydning av den jobben de sivile vernepliktige utfører for partnerne.....	11
3.3 Hvordan de vernepliktige fungerer.....	11
3.4 De sivile vernepliktiges fornøydhet med tjenesten.....	11
4. ERFARINGER MED GJENNOMFØRING AV ByPass.....	12
4.1 Rekruttering av vernepliktige og partnere.....	12
4.2 Klarhet av mål og målgruppe.....	12
4.3 Klarhet av rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige.....	13
4.4 Oppfølging/veiledning.....	14
4.5 Opplæring/kompetanse.....	15
4.6 Kontakt med andre partnere/sivile vernepliktige.....	16
4.7 Erfaringer med nettverkspatruljen.....	17
4.8 Erfaringer med styringsgruppe, SAD som prosjekteier og prosjektledelsen.....	18
5. PARTNERNES OG DE SIVILE VERNEPLIKTIGES SAMLEDE VURDERING AV ERFARINGENE.....	18
5.1 Partnernes vurdering.....	18
5.2 De sivile vernepliktiges vurdering.....	20
6. KONKLUSJONER.....	23
7. FORSLAG TIL TILTAK.....	23
8. FREMTIDIG ORGANISERING AV ByPass.....	24
VEDLEGG UNDERVEISEVALUERINGSSKJEMA FOR PARTNERE I ByPass	25
VEDLEGG UNDERVEISEVALUERINGSSKJEMA FOR DE SIVILE VERNEPLIKTIGE I ByPass.....	30

SAMMENDRAG

Beskrivelse av ByPass

Det overordnede målet for ByPass er å utvikle tiltak mot vold og kriminalitet rettet mot ungdom i Oslo mellom 13 og 25 år gjennom bruk av sivile vernepliktige fra Oslo knyttet til ulike partnere som arbeider med målgruppen.

Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy er prosjektansvarlig. Det er etablert en egen prosjektledelse lokalisert til Oslo.

ByPass gjennomføres som prosjekt i tidsperioden 01.01.00 til 31.12.01.

Opplegg av underveisevalueringen/datagrunnlag

Det gjennomføres en underveisevaluering av ByPass rettet inn mot å ta vare på erfaringene periodisk som grunnlag for justering og videreutvikling av innhold i og opplegg av ByPass.

Den foreliggende statusrapport fra underveisevalueringen er basert på en kombinasjon av spørreskjema data fra de sivile vernepliktige og partnerne samt intervjumateriale pr januar 2001. I alt 63 sivile vernepliktige og 15 partnere deltok i ByPass på det tidspunkt datainnsamlingen ble gjennomført. Svarprosentene for spørreskjemaet var 63 for de sivile vernepliktige og 93 for partnerne.

Voldsforebyggende effekter så langt

Det er positive indikasjoner på at prosjektet har både voldsforebyggende og voldshindrende effekter, bedømt ut fra partnernes og de sivile vernepliktiges vurderinger samt konkrete eksempler på voldsforebyggende effekter

Arbeidsresultater så langt

Det er positive resultater knyttet til at

- rolle/oppgavene for de sivile vernepliktige gir muligheter for både voldsforebyggende og voldshindrende effekter
- rolle/oppgavene for de sivile vernepliktige har betydelig relevans for partnernes voldsforebyggende arbeide
- de sivile vernepliktige i hovedsak fungerer godt og er motiverte

Erfaringer med gjennomføringen så langt

Det er gjennomgående positive erfaringer med gjennomføring av prosjektet mht

- rekruttering av partnere og sivile vernepliktige, selv om partnerne ønsker sterkere involvering i rekrutteringen av de sivile vernepliktige
- klarhet i mål og målgruppe for ByPass
- i hovedsak klarhet i rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige, selv om enkelte ønsker avklaring på et tidligere tidspunkt
- i hovedsak god oppfølging av de vernepliktige fra partnernes side, mens det synes behov for enda bedre oppfølging/kontakt fra prosjektledelsens side i forhold til både partnere og vernepliktige
- godt sosialt miljø

Det er gjennomgående middels positive erfaringer med gjennomføring av prosjektet mht

- opplæring med middels utbytte og uttrykte behov for styrking av kompetanse mht konflikthåndtering/kommunikasjon
- lav innbyrdes kontakt mellom partnerne samtidig som de opplever slik kontakt som viktig

Særtrekk ved ByPass som tjenesteform for avtjening av sivil verneplikt

De viktigste særegne trekkene ved ByPass som tjenesteform for avtjening av sivil verneplikt sammenlignet med den ordinære måten å avtjene sivil verneplikt på, synes å være:

- De vernepliktige inngår i et regionalt helhetlig, målrettet og langsiktig opplegg
- Nettverkspatruljen som et viktig element, men som ikke er ferdig utviklet
- God kvalitet på de vernepliktige knyttet til kombinasjonen av rekruttering og opplæring
- Prosjektet ledes regionalt med mer omfattende oppfølging av partnere og vernepliktige
- Partnerne får tilgang på sivile vernepliktige vederlagsfritt, noe som de opplever å være av stor betydning for seg

Forslag til tiltak

Prosjektet bør i fortsettelsen sette særlig fokus på følgende tiltak:

- Sterkere satsning på opplæring med videreutvikling av innhold i og pedagogisk opplegg av eksisterende tilbud og utvikling av nye med særlig fokus på konflikthåndtering
- Enda sterkere oppfølging fra prosjektledelsens side i forhold til partnerne og vernepliktige med særlig fokus på avklaring/innhold i de vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver og opplæringsbehov
- Utvikling av et enda sterkere samarbeid mellom de ulike partnerne

Fremtidig organisering av ByPass som fast tiltak

Den innretningen ByPass har pr dags dato peker i retning av en fremtidig organisering med

- Regional ledelse
- Vektlegging av målrettet rekruttering og opplæring av vernepliktige og partnere
- Vektlegging av oppfølging av partnere og vernepliktige
- Tilpasning av ressurser til de behovene en slik organisering nødvendiggjør

1. INNLEDNING

Den foreliggende statusrapport representerer første statusrapport i underveisevalueringen av ByPass.

1.1. Beskrivelse av ByPass

Visjonen for ByPass er at det skal bidra til å forebygge vold og kriminalitet gjennom meningsfulle tiltak rettet mot unge av unge, og utvikle kunnskap, kompetanse og erfaring som kan nyttegjøres av deltakerne og andre aktører som steller med konfliktløsning og voldsforebygging.

Det **overordnede målet** for ByPass er å "utvikle tiltak mot vold og kriminalitet gjennom bruk av sivilt vernepliktige i Oslo"

Målgruppen for ByPass er ungdom i Oslo mellom 13 og 25 år.

Rammene rundt ByPass er som følger:

- Tiltakene skal settes ut i livet gjennom partnere som har det daglige ansvaret for å legge forholdene til rette for de sivile vernepliktige. Partnerne skal utvikle meningsfulle og samfunnsnyttige voldsforebyggende tiltak og aktiviteter. Partnerne har veiledningsansvar overfor den sivile vernepliktige
- Partnerne er foreløpig unntatt fra kravet om å stille bolig til de sivilt vernepliktige, samt å betale tjenesten
- Det skal stilles spesielle krav til de sivile vernepliktige mht motivasjon, egnethet og skikkethet som det skal tas hensyn til ved rekruttering av deltakere
- Det skal legges spesiell vekt på opplæring, veiledning og oppfølging slik at prosjektet skal utvikle kompetanse og erfaring innenfor konfliktløsning og voldsforebygging
- Prosjektet og tiltakene skal evalueres løpende av et eget forum

Tiltakene skal beskrives gjennom en fastlagt mal omfattende følgende hovedpunkter:

- Beskrivelse av virksomheten
- Beskrivelse av problemområdet
- Beskrivelse av det voldsforebyggende tiltaket med tilhørende aktiviteter
- Arbeidsbeskrivelse for den sivile vernepliktige
- Forventet resultat

ByPass er **organisert** som følger: Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy (SAD) er ansvarlig for ByPass og skal godkjenne samtlige partnere og tiltak. De som er tilknyttet ByPass enten som ansatt eller sivile tjenesteppliktige, vil være administrativt underlagt SAD. Det er etablert en egen styringsgruppe for ByPass. Det er også etablert et eget faglig forum som et uformelt møtested for så vel sivile vernepliktige og representanter for partnerne.

ByPass gjennomføres som prosjekt i tidsperioden 01.01.00 til 31.12.01.

1.2. Mandat for evalueringen

Det samlede opplegg for evaluering av ByPass omfatter både et opplegg for underveisevaluering og et opplegg for sluttevaluering.

De to evalueringsoppleggene skal gi svar på følgende hovedspørsmål:

- Samsvar mellom målsetting og innsats
- Registrering og vurdering av oppnådde resultater
- Rekruttering av vernepliktige til prosjektet/tjenesten
- Kartlegging av den vernepliktiges erfaring med og innstilling til tjenesten
- Nettverkspatruljen, kartlegging av effekt for integrasjon mellom de enkelte tjenestesteder og konkrete endringer i det offentlige rom
- Erfaring med opplæringens innhold som et tjenesteforberedende tiltak

- Kartlegging av partnernes erfaringer, innstilling og forhold til sitt ansvar og oppgave som partner i ByPass
- Vurdering av partnernes innstilling til ansvar og oppgave dersom det stilles krav om (1) bolig og (2) betaling for tjenesten
- Vurdering av struktur for og organisering (1) sett i forhold til prosjektet som prosjekt, og (2) som ordinært tiltak
- Vurdering av spesielle tiltak for integrering i Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy
- Forslag til andre elementer som bør evalueres

Underveisevalueringen er først og fremst rettet inn mot å kartlegge partnernes og de sivile vernepliktiges erfaringer med gjennomføringen av ByPass samt utarbeide opplegg for sluttevalueringen.

1.3. Metodisk opplegg av underveisevalueringen

Underveisevalueringen er tenkt lagt opp som en periodisk erfaringsinnhenting kvartalsvis, først gang i desember 2000 og siste gang i 3. kvartal 2001. Datainnsamlingen er lagt opp med bruk av et underveisevalueringsskjema for partnene og de sivile vernepliktige, jfr vedlegg.

I denne statusrapporten er evalueringsskjemaene basert på

- 15 partnere med svarprosent på 93
- 63 sivile vernepliktige med svarprosent på 63.

Rapporten baserer seg også på et innledende intervjuopplegg knyttet til 6 utvalgte partnere og sammenhørende sivile vernepliktige.

I tillegg er rapporten basert på deltakelse på møter i styringsgruppe, med oppdragsgiver (SAD) og prosjektledelsen samt individuelle samtaler med oppdragsgiver og prosjektledelsen.

1.4. Innhold i rapporten

Presentasjonen av resultatene fra underveisevalueringen er strukturert i følgende hovedpunkter:

- effekter av ByPass med tanke på voldsforebygging
- arbeidsresultater med hovedfokus på
 - de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver
 - de sivile vernepliktiges fornøydhhet med tjenesten
 - partnernes fornøydhhet med den jobben de sivile vernepliktige gjør
- erfaringene med gjennomføringen av ByPass så langt
- samlede konklusjoner
- anbefaling av tiltak
- synspunkter på fremtidig organisering av ByPass

2. EFFEKTER AV ByPass

2.1. Voldsforebyggende effekter av den rollen den/de sivile vernepliktige spiller

2.1.1. Samlet vurdering

Hvordan vurderer dere den voldsforebyggende effekten av den rollen den/de sivile vernepliktige har spilt så langt?	Liten effekt	Noen effekt	Stor effekt	N
Parterne	0%	31	69	13
De sivile vernepliktige	12	67	21	33

Som det fremgår mener partnerne at den rollen de sivile vernepliktige spiller har en stor voldsforebyggende effekt. De sivile vernepliktige mener også at den rollen de spiller har en voldsforebyggende effekt men ikke i samme grad som partnerne. Den viktigste forklaringen på dette har trolig å gjøre med at forskjell i erfaring med ByPass, idet 44% av de sivile vernepliktige hadde 3 måneder eller kortere tjenestetid.

2.1.2. Eksempler

Alle partnerne mener de har eksempler på voldsforebyggende effekter. Av de sivile vernepliktige har 27 eksempler på voldsforebyggende effekter mens 12 sier de ikke har det med hovedbegrunnelse i at de har vært i tjenesten i for kort tid. Eksemplene er gjennomgående beskrevet med to hoveddimensjoner:

- atferden til den/de sivile tjenestepliktige
- hvordan atferden forebygger vold/påvirker målgruppen for ByPass, dvs. hvilke effekter atferden til de sivile vernepliktige har

De eksemplene som partnerne og de sivile vernepliktige nevner dreier seg i hovedsak om de samme eksemplene, selv om det er noe forskjellig i oppfatning om hyppigheten av de ulike eksempeltypene.

Samlet kan de eksemplene som nevnes sammenstilles som følger:

<i>Typen av effekter</i>	Utvikling av positive holdninger	Forhindre at det oppstår volds Episoder	Stoppe/ avbryte volds episoder	Forhindre/s toppe hærverk
<i>Typen av atferd</i>				
Gripe inn i konkrete situasjoner <ul style="list-style-type: none"> • gå imellom ved slåsskamper/knuffing • følge truede elever til/fra skole, o.a. • vise bort personer • koble inn politi/andre • ved hærverk 			X (SV: 11) (P: 2)	X
Tilstedeværelse/"ravning" særlig i skolegården, men også andre steder		X (SV: 10) (P: 6)		
Samtale/kontakt	X (SV: 6) (P: 2)			
Arrangement av positive/meningsfylte aktiviteter (for utagerende ungdom...)	X (SV: 2) (P: 3)	X (")		
Informasjonsvirksomhet med relevant innhold	X			
Teaterfremvisninger med relevant innhold	X			
Demonstrasjoner mot rasisme/vold	X			

Som det fremgår er det som hyppigst er nevnt av de sivile vernepliktige: Gripe inn (11), tilstedeværelse (10), samtale/kontakt (6) og arrangementer (2).

Det som er hyppigst nevnt av partnerne er: Tilstedeværelse (6), arrangementer (3), samtale/kontakt (2) og gripe inn (2).

Det synes å være en klar forskjell i vurderingen av hyppigheten av å gripe inn: De sivile vernepliktige opplever dette som et viktigere innslag i sin tjeneste enn det partnerne gjør.

Det er et trekk ved eksemplene at de mht antall fordeler seg omtrent likt på de tre effekttypene:

- stoppe/avbryte vold ved å gripe inn
- forhindre at vold oppstår ved tilstedeværelse
- forebygge vold gjennom holdningspåvirkning

Samlet sett kan det derfor sies at det så langt er indikasjoner på at ByPass både har *voldsförebyggende* og *voldshindrende* effekter.

2.2. Betydningen av ByPass som et voldsförebyggende prosjekt i Oslo sentrum

Hvordan vurderer dere betydningen av ByPass som et samlet voldsförebyggende prosjekt i Oslo sentrum så langt?	Liten betydning	Noen betydning	Stor betydning	N
Partnerne	11%	44	45	9
De sivile vernepliktige	6	61	33	36

Som det fremgår mener både partnerne og de sivile vernepliktige at ByPass har betydning som et voldsförebyggende prosjekt i Oslo sentrum. Partnerne mener det i noe større grad enn de sivile vernepliktige. Denne forskjellen bør sees i sammenheng med at 44% av de sivile vernepliktige hadde 3 måneder eller kortere tjenestetid.

3. ARBEIDSRESULTATER I ByPass

De sentrale arbeidsmål og dermed arbeidsresultater for ByPass som prosjekt, for å lykkes med å skape de ønskede voldsförebyggende effekter, må være knyttet til å

- fokusere rolle/arbeidsoppgaver for de sivile vernepliktige som kan virke voldsförebyggende
- fokusere rolle/arbeidsoppgaver for de sivile vernepliktige som partnerne opplever som nyttige for seg
- få de vernepliktige til å ivareta sin rolle/arbeidsoppgaver på en god måte
- skape/ha motiverte sivile vernepliktige

3.1. De vernepliktiges roller/arbeidsoppgaver

<i>I hvilken grad har den/de sivile vernepliktige frem til i dag blitt brukt til følgende arbeidsoppgaver?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
<i>Partner</i>				
Tilstedeværelse/direkte kontakt ved "ravning"	8%	31	62	13
Direkte kontakt gjennom telefon	85	8	8	13
Direkte kontakt gjennom arbeidsoppgaver knyttet til ulike aktivitetstyper	7	21	71	14
Utviklingsarbeid som skal føre til kontakt med på et senere tidspunkt	39	39	23	13
Forefallende arbeid	69	23	8	13
<i>Sivile tjenestepliktige</i>				
Tilstedeværelse/direkte kontakt ved "ravning"	18	28	54	39
Direkte kontakt gjennom telefon	82	18	0	38
Direkte kontakt gjennom arbeidsoppgaver knyttet til ulike aktivitetstyper	28	31	41	39
Utviklingsarbeid som skal føre til kontakt med på et senere tidspunkt	54	28	18	39
Forefallende arbeid	46	42	11	39

Som det fremgår er de sivile vernepliktiges arbeidsoppgaver først og fremst knyttet til

- tilstedeværelse/direkte kontakt ved "ravning"
- direkte kontakt gjennom arbeidsoppgaver knyttet til ulike aktivitetstyper.

Dette er arbeidsoppgaver som har en klar kobling til mulighetene for å skape voldsförebyggende effekter.

Dernest er de sivile vernepliktiges arbeidsoppgaver knyttet til utviklingsarbeid som skal gi grunnlag for kontakt med målgruppen for ByPass på et senere tidspunkt. Dvs aktiviteter som ikke vil gi noen voldsförebyggende effekter mens de gjennomføres. De sivile vernepliktige bruker også en del tid på forefallende arbeid som trolig ikke har noen voldsförebyggende effekter.

Det er to klare forskjeller i vurderingene mellom partnerne og de sivile vernepliktige:

- partnerne mener de sivile vernepliktige bruker mindre tid på forefallende arbeid enn de sivile vernepliktige selv mener
- partnerne mener de sivile vernepliktige bruker mer tid på kontakt gjennom arbeidsoppgaver knyttet til ulike aktivitetstyper enn de sivile vernepliktige selv mener.

3.2. Betydning av den jobben de sivile vernepliktige utfører for partnerne

<i>Hvor viktig er den rolle den/de sivile vernepliktige spiller i det arbeidet dere som partnere utfører med tanke på voldsforebygging?</i>	Lite viktig	Noe viktig	Viktig	N
Partnernes vurdering	0%	14	86	14

Som det fremgår vurderer partnerne den jobben som de sivile vernepliktige som meget viktig for det voldsforebyggende arbeidet de selv utfører.

3.3. Hvordan de vernepliktige fungerer

<i>Hvordan har den sivile vernepliktige fungert så langt?</i>	Fungert godt/tilfredsstillende	Noen fungert godt, andre kunne fungert bedre	Ikke fungert godt nok	N
Partnerne	57	43		14
Sivile vernepliktige	79		21	39

Som det fremgår mener de sivile vernepliktige selv at de langt på vei fungerer meget godt. Partnerne mener også at de sivile vernepliktige fungerer godt men ikke i så stor grad som de vernepliktige selv. Partnernes oppfatning om hva som er årsakene til at enkelte sivile vernepliktige ikke fungerer godt nok, er som følger:

<i>Partnernes vurdering av hva som er de viktigste forklaringene på at den/de sivile vernepliktige eventuelt ikke har fungert godt nok</i>	%-andel	N
Har ikke god nok fagkompetanse i forhold til oppgavene	14%	14
Mangelfull motivasjon	7	14
Mangler initiativ	29	14
Mangelfull erfaring med å være i jobb mht tilstedeværelse, oppførsel, etc	29	14

Som det fremgår er de viktigste forklaringene knyttet til

- personlige egenskaper vedrørende initiativ og arbeidserfaring, med fokus på rekruttering
- faglig kompetanse knyttet rollen som ByPasser, med fokus på opplæring

3.4. De sivile vernepliktiges fornøydhet med tjenesten

<i>Hva synes du så langt om å avtjene din sivile verneplikt i ByPass?</i>	Lite tilfreds	Middels tilfreds	Tilfreds	N
De sivile vernepliktiges vurdering	0%	21	79	38

Som det fremgår må de sivile vernepliktige sies å være meget godt fornøyd med tjenesten sin så langt. Middels tilfredshet er først og fremst knyttet til unge (20-22 år) med kort tjenestetid (5 måneder eller mindre). Dette inntrykket forsterkes ytterligere når vi sammenligner de sivile vernepliktiges motivasjon for hhv siviltjeneste generelt og tjeneste i ByPass spesielt.

<i>Hvordan var motivasjonen din for å avtjene</i>	Dårlig	Middels	God	N
Ordinær sivil verneplikt	18%	39	44	39
Den sivile verneplikten i ByPass	3	28	69	39

Som det fremgår er de sivile vernepliktiges motivasjon for å avtjene den sivile verneplikten i ByPass høy og høyere enn for å avtjene ordinær sivil verneplikt.

4. ERFARINGER MED GJENNOMFØRING AV ByPass

4.1. Rekruttering av vernepliktige og partnere

4.1.2. Rekruttering av vernepliktige

<i>Vurdering av den måten de sivile vernepliktige ble rekruttert til ByPass på</i>	Dårlige	Middels	Gode	N
<i>De sivile vernepliktiges erfaringer</i>				
Oppmøte/mottakelse på Dillingøy	14%	43	43	37
Intervjuet knyttet til ByPass	0	32	68	38
Presentasjon/klargjøring av tjenesteinnholdet i ByPass	3	34	63	38
Mottakelsen/behandlingen a prosjektledelsen for ByPass ved oppstart av tjenesten i Oslo	5	24	71	38
Mottakelse/behandling av partneren ved oppstart i Oslo	3	33	64	36
<i>Partnernes erfaringer</i>	0	38	62	13

Som det fremgår er både de sivile vernepliktiges og partnerens erfaringer ganske gode, selv om det er muligheter for ytterligere forbedring.

Det de sivile vernepliktige er minst fornøyd med er oppmøte/mottakelse på Dillingøy. Dette handler trolig først og fremst om kollisjon mellom den kulturen som preger Dillingøy og grunnleggende holdninger/verdier hos en del av de vernepliktige.

Når det gjelder partnernes misnøye går den trolig på ønske om sterkere deltakelse i rekrutteringsprosessen og opplevd usikkerhet mht hvem de blir tilbudt/får som sivil vernepliktige fordi de ikke er involvert.

4.1.2. Rekruttering av partnere

86% av partnerne (N=14) er fornøyd med den måten de ble rekruttert på.

4.2. Klarhet av mål og målgruppe

<i>Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål for ByPass?</i>	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart	N
<i>Hvordan vurderer du avklaringen av målgruppe for ByPass?</i>				
Partnere	0%	14	86	14
Sivile vernepliktige	0	23	77	14
Partnere	0	7	93	39
Sivile vernepliktige	3	13	85	39

Som det fremgår mener både partnerne og de sivile vernepliktige at mål og målgruppe for ByPass er godt avklart.

Når de ble bedt om å selv å formulere målet for Bypass svarte partnerne som følger:

<i>Svar</i>	<i>Antall svar</i>
Forebygging av vold/kriminalitet	8
Bidra med voksenpersonkontakt/rollemodell/skape positive holdninger	6
Gi et støtteapparat/kameratstøtte	2
Virke konfliktdempende	1
Fredsskapende arbeide	1
Miljøtiltak av forskjellige typer	1
Bra!	1

Som det fremgår harmonerer dette godt med prosjektledelsens egen skriftlige fremstilling av mål for ByPass.

De sivile vernepliktige brukte formuleringer som omtrent var kopi av de skriftlig formulerte målene for ByPass.

Forståelsen av mål og målgruppe for ByPass synes å være meget godt forankret både blant partnerne og de sivile vernepliktige.

4.3. Klarhet av rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige

<i>Hvordan er den rollen den/de sivile vernepliktige avklart pr. dags dato</i>	Dårlig avklart	Ikke godt nok avklart enda	Godt avklart	N
Partnere	0%	29	71	14
Sivile vernepliktige	3	18	79	

Som det fremgår mener både partnerne og de sivile vernepliktige at rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige langt på vei er godt avklart.

Ikke god nok avklaring må sees i sammenheng med hvor lenge den sivile vernepliktige har vært i tjenesten og måten avklaringen foretas på.

<i>I hvilken grad avklares den/de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver på følgende måter?</i>	I liten grad	I noen grad	I stor grad	N
<i>Partnere</i>				
Avklares på forhånd	0%	36	64	14
Avklares i løpende samarbeid med den sivile vernepliktige	0	57	43	14
<i>Sivile vernepliktige</i>				
Avklares på forhånd	35	43	22	37
Avklares i løpende samarbeid med den sivile vernepliktige	6	36	58	36

Som det fremgår avklares rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige ved en blanding av avklaring på forhånd og avklaring underveis i samarbeid med den sivile vernepliktige.

4.4. Oppfølging/veiledning

4.4.1. Oppfølging/veiledning av de sivile vernepliktige

Hvordan vurderer dere den oppfølgingen/veiledningen den/de sivile vernepliktige har fått så langt?	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfredsstillende	N
<i>Partnere</i>				
Fra partnerne	0%	29	71	14
Fra prosjektledelsen i ByPass	8	31	62	13
<i>Sivile vernepliktige</i>				
Fra partnere	7	26	68	31
Fra prosjektledelsen	8	35	57	37

Som det fremgår vurderes partnernes oppfølging av de sivile vernepliktige som langt på vei tilfredsstillende mens oppfølgingen fra prosjektledelsen vurderes som litt mindre tilfredsstillende i det daglig løpende.

82% av de sivile vernepliktige vurderer imidlertid at oppfølgingen fra prosjektledelsen gjennom fellessamlingene for de sivile vernepliktige er positivt mens 18% vurderer dem middels (N=38).

Hvordan følger partnerne opp/veileder den/de sivile vernepliktige?	%-andel	N
<i>Partnere</i>		
Gjennom faste avdelings/gruppemøter	43%	14
Gjennom regelmessige individuelle samtaler med partneransvarlig	36	14
Gjennom regelmessige individuelle samtaler med daglig arbeidsleder	29	14
Gjennom løpende daglig kontakt	71	14
<i>Sivile vernepliktige</i>		
Gjennom faste avdelings/gruppemøter	39	39
Gjennom regelmessige individuelle samtaler med partneransvarlig	28	39
Gjennom regelmessige individuelle samtaler med daglig arbeidsleder	21	39
Gjennom løpende daglig kontakt	46	39

Som det fremgår følger partnerne opp de sivile vernepliktige på flere måter. Som det fremgår er den oppfølgingsmåten som benyttes hyppigst oppfølging gjennom løpende daglig kontakt selv om partnerne vurderer hyppigheten av denne måten å følge opp som betydelig høyere enn de sivile vernepliktige.

4.4.2. Oppfølging av partnerne

77% av partnerne er tilfreds med den oppfølgingen de har fått fra prosjektledelsen i ByPass i det daglig løpende mens 23% mener den kunne vært bedre (N=13).

79% er fornøyd med oppfølgingen gjennom partnersamlingene mens 21% mener denne kunne vært bedre (N=14).

I sum er 50% fornøyd med kontakten med prosjektledelsen for ByPass mens 50% mener den kunne vært bedre.

4.5. Opplæring/kompetanse

4.5.1. Utbytte av kursene

<i>De sivile vernepliktiges vurdering av utbytte av de ulike opplæringstiltakene som grunnlag for å utføre tjenesten i ByPass</i>	Lite	Middels	Godt	N
Grunnkurset	8%	60	32	37
Andre kurs i regi av ByPass	24	52	24	25
Andre kurs i regi av partner	37	37	26	19

Som det fremgår opplever de sivile tjenestepliktige utbyttet av kursene, både grunnkurset og andre kurs i regi av ByPass og partnerne som kun middels. Dette handler trolig om relevans i forhold til både innholdet i de sivile vernepliktiges tjeneste og det den vernepliktige kunne på fra før.

75% av partnerne mener grunnkurset er tilfredsstillende mens 25% mener det kunne vært bedre (N=8).

25% av partnerne mener imidlertid at grunnkurset har hatt liten betydning for den måte den/de sivile vernepliktige fungerer på 58% noen betydning og 12% stor betydning (N=12).

4.5.2. Behov for ytterligere kompetanse

<i>Er det noen områder du opplever at du har behov for å styrke kompetansen din/opplæring som grunnlag for å utføre tjenesten din i ByPass?</i>	Antall personer som har angitt behov
Nei	8
Konfliktløsning	7
Mer erfaring/praksis/trening	5
Meklingsteknikker	3
Direkte kommunikasjon	2
Kulturforståelse	2
Når og hvordan vi skal gripe inn og tilsnakke elevene	1
Gruppesykologi	1
Pedagogikk	1
Rusmisbruk/behandling	1
Menneskekunnskap/psykologi	1
Selvforvar	1
Hvordan takle ruset/aggressiv ungdom	1

Som det fremgår er det 8 stykker som sier de ikke har behov for mer opplæring/kurs.

De viktigste behovene for opplæring er først og fremst knyttet til

- mer kunnskap om konflikthåndtering, meklingsteknikker og kommunikasjon
- mer praktisk erfaring/trening

4.5.3. Betydning av kunnskap om forholdene i Oslo

<i>Dersom den/de sivile vernepliktige har vokst opp og/eller er bosatt i Oslo, hvor viktig er denne bakgrunnen for den tjenesten de skal utføre?</i>	Betyr lite	Betyr noe	Betyr mye	N
Parterne	36	36	29	14
De sivile vernepliktige	24	38	38	34

Som det fremgår mener både de sivile vernepliktige og partnerne at det å ha kjennskap til forholdene i Oslo betyr noe, men er kanskje ikke avgjørende i forhold til å utføre tjenesten i ByPass på en tilfredsstillende måte.

4.5.4. Samlet vurdering av opplæring/kompetanse

Samlet vurdert fremstår opplæringstiltakene som kun middels vellykket. Vi tror hovedårsaken til dette har å gjøre med relevansen av innhold og pedagogisk opplegg i forhold til de sivile vernepliktiges erfaringsbakgrunn på det tidspunkt opplæringen ble gjennomført. For noen har opplæringen kommet for tidlig, dvs. de har hatt for lite kjennskap til/erfaring med ByPass til å kunne ta til seg deler av den opplæringen som ble gitt. Andre etterlyser mer opplæring ut fra de konkrete arbeidsoppgavene/situasjonene de har stått i i Bypass og som ikke er dekket godt nok i de kursene som er gjennomført. Noen sier de har lært nok på kursene. Det som mangler er å få praktisk trening i det de har lært.

Prinsipielt kan den pedagogiske tankegangen bak opplæringen så langt hevdes å være at man først skal tilføres kunnskaper som etterpå skal anvendes i en arbeidssituasjon de sivile vernepliktige ikke kjenner særlig godt på det tidspunkt opplæringen gies. Vi tror dette er en gal tilnærming til opplæringen. Utgangspunktet bør være å la behov med utgangspunkt i praktiske erfaringer med arbeidsfeltet styre innhold i, tidspunkt for og pedagogisk opplegg av opplæringen. Konkret betyr dette at deltakelse på grunnkurset skjer først etter at den enkelte har fått noen praktiske erfaringer med tjenesten i ByPass. Det bør legges større vekt på supplerende opplæring underveis styrt av konkrete behov. Det bør særlig legges vekt på å vri særlig den oppfølgende opplæringen vekk fra kursformen over mot pedagogiske arbeidsformer rettet inn mot kompetanseutvikling gjennom erfaringslæring, understøttet av f eks aktiv veiledning.

4.6. Kontakt med andre partnere/sivile vernepliktige

4.6.1. Kontakten mellom partnerne

Innbyrdes kontakthypighet

<i>I hvilken grad har dere så langt hatt kontakt med de andre partnerne i ByPass utenom partnersamlingene?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Nettverkspatruljen	62%	8	31	13
Sogn videregående skole	54	39	8	13
Sandaker videregående skole	67	25	8	12
Elvebakken videregående skole	46	46	8	13
Ulsrud videregående skole	82	9	9	11
Foss videregående skole	92	8	0	12
Ullern videregående skole	67	33	0	12
Stovner videregående skole	69	31	0	13
Norsk Folkehjelp	75	8	17	12
Kirkens Bymisjon	100	0	0	12
Røde Kors	85	15	0	13
Riverside	67	33	0	12
Nord og Ned produksjoner	54	31	15	13
Vålerenga	83	8	8	12
Miljøtelefonen	100	0	0	13

Som det fremgår har det først og fremst vært innbyrdes kontakt med nettverkspatruljen, 4 av skolene, Nord og Ned produksjoner og Norsk Folkehjelp, men omfanget er ikke stort.

Viktighet av innbyrdes kontakt

Partnerne vurderer den innbyrdes kontakten som viktig:

<i>Hvordan vurderer dere viktigheten av den kontakten dere har hatt med andre partnere for eget voldsforebyggende arbeide?</i>	Lite viktig	Noe viktig	Viktig	N
Partnernes vurdering	8%	50	42	12

4.6.2. Kontakten mellom de sivile vernepliktige

Kontakthypighet

<i>I hvilken grad har du så langt hatt kontakt med sivile tjenestepliktige hos de andre partnerne i ByPass ?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Nettverkspatroljen	18%	24	58	38
Sogn videregående skole	49	30	22	37
Sandaker videregående skole	53	22	25	36
Elvebakken videregående skole	51	30	19	37
Ulsrud videregående skole	62	27	11	37
Foss videregående skole	92	5	3	37
Ullern videregående skole	81	17	3	36
Stovner videregående skole	84	8	8	37
Norsk Folkehjelp	83	14	3	36
Kirkens Bymisjon	100	0	0	36
Røde Kors	81	17	3	36
Riverside	49	32	19	37
Nord og Ned produksjoner	74	23	3	35
Vålerenga	87	11	3	37
Miljøtelefonen	95	5	0	37

Den innbyrdes kontaktbildet mellom de sivile vernepliktige ser mye ut som det samme som for partnerne med unntak av at kontakten med Riverside er mer omfattende. Gjennomgående synes hyppigheten av innbyrdes kontakt å være noe høyere enn for partnerne.

Det sosiale miljøet/klimaet for de sivile vernepliktige

80% av de sivile vernepliktige vurderer det sosiale miljøet/klimaet som godt mens 20% vurderer det som middels (N=39).

4.7. Erfaringer med nettverkspatroljen

Nettverkspatroljen representerer et særskilt element i ByPass i den forstand at "partneren" er ByPass selv mens patroljen skal "betjene" de andre partnerne i prosjektet. Så langt har nettverkspatroljen først og fremst arbeidet for skolene kombinert med "ravning" i det offentlige rom i Oslo Sentrum på ettermiddags- og kveldstid.

Som vi skal se senere påpeker partnerne nettverksgruppen som noe av det som de mener er særegent for ByPass sammenlignet med den mer ordinære måten å avtjene sivil verneplikt på. Særlig på et område skiller vurderingene til de sivile vernepliktige knyttet til nettverkspatroljen seg fra vurderingene til de sivile vernepliktige knyttet til partnerne:

<i>Hvor viktig er den rollen du spiller i det arbeidet partneren din utfører med tanke på voldsförebygging?</i>	Lite viktig	Noe viktig	Viktig	N
Sivile vernepliktige knyttet til nettverkspatruljen med ByPass som partner	0%	53	47	13
Sivile vernepliktige knyttet til andre partnere	0	33	67	24

At sivile vernepliktige knyttet til nettverkspatruljen vurderer viktigheten av sin rolle for det arbeidet partneren/partnerne utfører, kan skyldes to forholdt:

- uklarhet om hvem partneren er, ByPass eller de andre partnerne?
- Dersom de har tolket partneren som alle de andre representerer det de gjør bare et supplement til det partnerens faste sivile vernepliktige gjør

4.8. Erfaringer med styringsgruppe, SAD som prosjekteier og prosjektledelsen

Datagrunnlaget er knyttet til evaluators deltakelse på møter og individuelle samtaler.

Pr dags dato synes samarbeidsrelasjonene internt i styringsgruppen, SAD og prosjektledelsen og mellom dem, å fungere godt.

Samarbeidsrelasjonene mellom SAD og prosjektledelsen har hatt en positiv utvikling fra oppstart av prosjektet og frem til i dag.

5. PARTNERNES OG DE SIVILE VERNEPLIKTIGES SAMLEDE VURDERING AV ERFARINGENE

5.1. Partnernes vurdering

5.1.1. Hva er nytt/særegent for ByPass?

<i>Partnerne svar</i>	<i>Antall svar</i>
De vernepliktige inngår i en helhetlig, målrettet, langsiktig opplegg	5
Bedre kvalitet på de vernepliktige (knyttet til utvelgelsen og opplæringen)	3
Nettverkspatruljen	2
Bedre oppfølging av de vernepliktige	1
Kontakten med prosjektledelsen	1
Kontakt og erfaringsutveksling med de andre partnerne	1

Som det fremgår mener partnerne at det som er særegent for ByPass sammenlignet med den ordinære formen for avtjening sivil verneplikt er

- at de vernepliktige inngår i en helhetlig, målrettet og langsiktig tjeneste
- at det er bedre kvalitet på de vernepliktige knyttet til utvelgelsesprosessen/rekruttering samt opplæringen
- nettverkspatruljen som "utrykningsenhet"

5.1.2. Hva er de tre viktigste positive erfaringene?

<i>Svar</i>	<i>Antall svar</i>
Godt samarbeid med prosjektledelsen	4
Konfliktdempende	3
Positive og engasjerte vernepliktige	3
Har gitt bedre voksenkontakt/gode rollemodeller for elevene	2
Nettverkspatruljen	2
Stabil og god kvalitet på de vernepliktige	2
De vernepliktige deltar i elevaktiviteter	1
ByPass godt organisert	1
Kameratstøtte	1
Vektlegging av rekruttering av vernepliktige ut fra våre behov	1
Samarbeidsvillige partnere	1
Rask fremgang/progresjon hos de vernepliktige	1
"høy" alder på de vernepliktige i forhold til målgruppen	1
Bedre mulighet for kontakt med målgruppen	1
Bidrag til gjennomføring av meningsfulle fritidsaktiviteter for ungdom	1
Flere miljøskapende aktiviteter	1
Styrket vår avdeling	1
Bidrag til å sette voldsforebyggende tiltak på skolene i system	1

Som det fremgår er partnernes mest positive erfaringer knyttet til

- godt samarbeid med prosjektledelsen
- at ByPass fungerer konfliktdepende
- positive og engasjerte vernepliktige

5.1.3. Hva er de tre viktigste negative erfaringene?

Generelt hadde partnerne få synspunkter på dette. En oversikt over det de mener er vist i det følgende:

<i>Svar</i>	<i>Antall svar</i>
Ikke full oversikt over Nettverkspatruljen mht tidspunkter, rutiner, m.m.	2
Ikke god nok oppfølging av de vernepliktige	2
Samarbeidet mellom partnerne ikke godt nok	1
De vernepliktige blir oppfattet som kontrollører, spanere	1
Noen vernepliktige fungerer ikke godt nok	1
De vernepliktige klumper seg sammen og får dermed for liten kontakt med elevene	1
Litt overstyring fra Dillingøy	1
Noe usikkerhet knyttet til at vi ikke deltar aktiv i utvelgelsen av sivilarbeider	1
Merarbeid for vår administrasjon	1
Opplæringstid som binder oss opp	1
Mangel på faglig kompetanse hos de vernepliktige	1
Alle vernepliktige fungerer ikke som god rollemodell	1
Noen av de vernepliktige er ikke vant til å jobbe lange dager	1

Som det fremgår er de viktigste negative erfaringene knyttet til mangelfull oversikt over rutinene vedrørende nettverkspatruljen og at oppfølgingen av de sivile vernepliktige ikke er god nok.

5.1.4. Forslag til endring/forbedring

Partnerne har generelt få synspunkter om dette. En oversikt over de meningene de har, er vist i det følgende :

<i>Svar</i>	<i>Antall svar</i>
Mer kontakt mellom partnerne	2
Kurs i voldsføbyggende arbeid	1
Kursing om hvordan komme i kontakt med elever	1
Utarbeide intervjuguide /retningslinjer for rekruttering av de vernepliktige	1
Hospitering for våre vernepliktige i Nettverkspatruljen	1
Mer samarbeide mellom de vernepliktige	1
Skreddersy opplegget mer til skoleinterne arbeidsformer	1

Som det fremgår er det to partnere som peker på behov for mer innbyrdes kontakt mellom partnerne.

5.1.5. Betydning av vederlagsfrihet

93% av partnerne sier at det har stor betydning at de kan benytte de sivile vernepliktige knyttet til ByPass vederlagsfritt mens 7% sier det har noen betydning (N=14).

5.2. De sivile vernepliktiges vurdering

5.2.1. Tre mest positive erfaringer

<i>Svar</i>	<i>Antall svar</i>
Godt miljø/samhold i ByPass	23
Meningsfylt/nyttig tjeneste	17
Kontakten med ungdommene, bli kjent, hyggelige, nye venner	11
Ok partnere	5
Hyggelig/god prosjektledelse	5
God organisering av ByPass	2
Fleksibel arbeidstid	2
Skolebesøkene	1
Har sett i noen tilfeller at ByPass fungerer	1
Blir hørt	1
Kan jobbe selvstendig	1
Bra oppfølging	1
Samlingen/kurset på Dillingøy	1
Faglig utbytte	1
Variert arbeide	1
Gode arbeidsforhold	1
Bra tjenestested	1

Som det fremgår mener de sivile vernepliktige at følgende tre forhold representerer de tre mest positive erfaringene med ByPass så langt:

- godt miljø/samhold
- meningsfylt/nyttig tjeneste
- positiv kontakt med ungdommene, dvs. målgruppe for ByPass

5.2.2. Tre mest negative erfaringer

Generelt er det færre synspunkter på negative erfaringer enn positive. De synspunktene som er avgitt ser ut som følger:

<i>Svar</i>	<i>Antall svar</i>
Uavklarte arbeidsoppgaver/rolle	5
Enkelte for unge og umotiverte vernepliktige	4
Sliten/mye gåing i byen	2
Litt dårlig kommunikasjon mellom partnerne	2
For lite oppfølging	2
Blir oppfattet som sløvinger	1
Er for lite kjent	1
Kan føles håpløst å ta kontakt med elevene iblant	1
Trusler	1
Narkotika/kriminalitet blant ungdom	1
Overkjørt av partner	1
Vanskelig å få igjennom tiltak	1
Elevene på skolen vet ikke hvem de vi er	1
Liten kontakt med de som jobber hos partneren	1
Lite klargjorte føringer med tanke felles holdninger/opptreden i situasjonen	1
Vanskelig å se resultatene	1
For lite kontakt med vernepliktige hos andre partnere	1
For lite opplæring/trening i konflikthåndtering	1
Mange tiltak jeg ikke tror på	1
Ledelsen likte kritisk til hvem de har ansatt	1
Liker ikke uniformeringen	1
Sliter med motivasjonen	1
Noe uklare retningslinjer hos partner	1
Kjedelig uke på Dillingøy	1
For lite samhörighet med de andre bypasserne	1
Lite kontakt med andre	1
Dårlige arbeidsforhold	1
Ikke alltid like hyggelige elementer i målgruppen	1
Blir oppfattet som vektere	1
Samarbeidet internt hos partner kunne vært bedre	1
Kjedelig når skolene er stengt	1
For mange arbeidsoppgaver	1
Uklare retningslinjer fra prosjektledelse/partner	1
For lite opplæring	1
Arbeidstiden	1
Går for mye ute i stygt vær	1
Noen dårlige gruppeledere	1
Uoversiktlige forhold	1

Som det fremgår er de to viktigste negative erfaringene knyttet til

- uavklart rolle/arbeidsoppgaver
- enkelte for unge og umotiverte vernepliktige

5.2.3. Forslag til endring/forbedring

Generelt er det få synspunkter på forbedringer. De som har kommet er sammenfatte i det følgende:

<i>Svar</i>	<i>Antall svar</i>
Mer erfaringsutveksling/kontakt mellom de vernepliktige	6
Bedre oppfølging av partnere/vernepliktige fra prosjektledelsen	2
Bedre oppfølging	2
Klarere uniformering	1
Ikke ødelegg ByPass-logoen	1
Opplysningskampanje	1
ByPass også omfatte barne/ungdomsskole	1
Patroljere mer om kvelden	1
Større sentral ungdomsklubb som paraply for alle aktiviteter	1
Frigjør ByPass fra miljøgruppa	1
Lage klarere retningslinjer for holdninger/oppførsel	1
Mer kontakt mellom partnerne	1
Minimum være 23 år	1
Lytt til ungdommene	1
Tenk mer originalt	1
Mer kontakt med elevene	1
Partnerne må stille bolig	1

6. KONKLUSJONER

Samlet synes ByPass pr dags dato å være kjennetegnet ved:

- positive indikasjoner på at prosjektet har både voldsforebyggende og voldshindrende effekter, bedømt ut fra partnernes og de sivile vernepliktiges vurderinger samt konkrete eksempler på voldsforebyggende og voldshindrende effekter
- positive arbeidsresultater mht
 - rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige som gir muligheter for voldsforebyggende og voldshindrende effekter
 - rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige med betydelig relevans for partnernes voldsforebyggende arbeide
 - i hovedsak vel fungerende og motiverte sivile vernepliktige
- gjennomgående positive erfaringer med gjennomføring av prosjektet mht
 - rekruttering av partnere og sivile vernepliktige, selv om partnerne ønsker sterkere involvering i rekrutteringen av de sivile vernepliktige
 - klarhet i mål og målgruppe for ByPass
 - i hovedsak klarhet i rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige, selv om enkelte ønsker avklaring på et tidligere tidspunkt
 - i hovedsak god oppfølging av de vernepliktige fra partnernes side, mens det synes behov for enda bedre oppfølging/kontakt fra prosjektledelsens side i forhold til både partnere og vernepliktige
 - godt sosialt miljø
- gjennomgående middels positive erfaringer med gjennomføring av prosjektet mht
 - opplæring med middels utbytte og uttrykte behov for styrking av kompetanse mht konflikthåndtering/kommunikasjon
 - lav innbyrdes kontakt mellom partnerne samtidig som de opplever slik kontakt som viktig
- de viktigste særegne trekkene ved ByPass sammenlignet med den ordinære måten å avtjene sivil verneplikt på synes å være:
 - De vernepliktige inngår i et regionalt helhetlig, målrettet og langsiktig opplegg
 - Nettverkspatruljen som et viktig element, men som ikke er ferdig utviklet
 - God kvalitet på de vernepliktige knyttet til kombinasjonen av rekruttering og opplæring
 - Prosjektet ledes regionalt med mer omfattende oppfølging av partnere og vernepliktige
 - Partnerne får tilgang på sivile vernepliktige vederlagsfritt, noe som de opplever å være av stor betydning for seg

7. FORSLAG TIL TILTAK

Prosjektet bør i fortsettelsen sette særlig fokus på følgende tiltak:

- Sterkere satsning på opplæring med videreutvikling av innhold i og pedagogisk opplegg av eksisterende tilbud og utvikling av nye med særlig fokus på konflikthåndtering
- Enda sterkere oppfølging fra prosjektledelsens side i forhold til partnerne og vernepliktige med særlig fokus på avklaring/innhold i de vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver og opplæringsbehov
- Utvikling av et enda sterkere samarbeid mellom de ulike partnerne

Selv om rekrutteringen i alt vesentlig fungerer bra, bør den ytterligere forbedres for å unngå feilrekruttering som det synes å være enkelte eksempler på. Det bør også vurderes å trekke partnerne mer aktivt inn i rekrutteringsprosessen.

Det bør gjennomføres en nøyere vurdering av fremtidig valg av partnere med utgangspunkt i hva slags rolle/arbeidsoppgaver partneren ønsker utført sett i relasjon til muligheter for voldsforebyggende

effekter. Særlig tenkes på hvilke muligheter arbeidsoppgavene gir med tanke på bruk av tid på kontakt/ikke-kontakt med målgruppen for ByPass. Det bør også legges vekt på å vurdere synergieffekter i forhold til de andre partnerne sett ut fra ByPass som et regionalt tiltak.

8. FREMTIDIG ORGANISERING AV ByPass

Hovedgrunnlaget for diskusjonen av den fremtidig organiseringen av ByPass bør være en avklaring av mål og tjenesteinnhold i ByPass.

Så langt synes ByPass å framstå som et helhetlig tiltak med et klart regionalt voldsforebyggende mål og en regionalt avgrenset målgruppe. Mulighetene for å realisere målet synes å øke i jo større grad man klarer å skape synergieffekter gjennom samarbeid mellom partnerne.

Den innretningen ByPass har pr dags dato peker i retning av en fremtidig organisering med

- Regional ledelse
- Vektlegging av målrettet rekruttering og opplæring av vernepliktige og partnere
- Vektlegging av oppfølging av partnere og vernepliktige
- Tilpasning av ressurser til de behovene en slik organisering nødvendiggjør

En annen fremtidig profil vil representere andre premisser for fremtidig organisering.

Vedlegg

UNDERVEISEVALUERINGSSKJEMA FOR PARTNERNE I ByPass

Skjema nr

A. Uylling av skjemaet

1. Hvem har fylt ut skjemaet? (sett kryss)
 - Partneransvarlig/kontaktperson alene
 - Partneransvarlig/kontaktperson sammen med en eller flere av de som har det daglige ledelsesansvaret for den/de sivile vernepliktige
 - Andre

B. Bakgrunnsopplysninger

2. Partnernavn.....
3. Hvor mange sivile vernepliktige har dere i dag knyttet til ByPass?.....
4. Hvor mange sivile vernepliktige har dere i dag som ikke er knyttet til ByPass?.....
5. Har dere hatt sivile vernepliktige tidligere, dvs. før ByPass?
 - Ja
 - Nei

C. Hensikt/mål og målgruppe for ByPass

6. Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål og målgruppe for ByPass? (sett kryss)

	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart
Hensikt/mål for Bypass			
Målgruppe for ByPass			

7. Kan du gi en kortfattet beskrivelse av hvordan du oppfatter *hensikt/mål* for ByPass?
.....
.....
.....

8. Kan du gi en kortfattet beskrivelse av hvordan du oppfatter *målgruppen* for ByPass?
.....
.....
.....

D. Den/de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver

9. I hvilken grad avklares den/de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver på følgende måter? (sett kryss)

Avklaringsmåte	I liten grad	I noen grad	I stor grad
1. Avklares av partner på forhånd, dvs før den sivilt vernepliktige kommer (gjennom søknaden)			
2. Avklares løpende i samarbeid med den sivilt vernepliktige			
3. Annet, hva?			

10. Hvordan er den rollen den/de sivile vernepliktige spiller avklart pr dags dato? (sett kryss)

- dårlig avklart
- ikke godt nok avklart enda
- godt avklart
- annet, hva.....

11. I hvilken grad har den/de sivile vernepliktige frem til i dag blitt brukt til følgende arbeidsoppgaver? (sett kryss)

Arbeidsoppgave	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
1. Tilstedeværelse/direkte kontakt (samtale, dialog) med målgruppen for ByPass ved "ravning" (fungere som positiv rollemodell)			
2. Direkte kontakt med målgruppen for ByPass gjennom telefon			
3. Direkte kontakt med målgruppen for ByPass knyttet til konkrete arbeidsoppgaver som informasjonsvirksomhet, drift av internettkafe, teaterforestillinger, idrett, utleie av utstyr, arrangement av turneringer, etc.			
4. Utviklingsarbeide som skal føre til kontakt med målgruppen for ByPass på et senere tidspunkt, for eksempel utarbeidelse av informasjonsopplegg, utvikling av teaterforestilling, klargjøring/innredning av lokaler			
5. Forefallende arbeid som ikke er knyttet til målsettingen med ByPass			
6. Annet, hva?			

E. Vurdering av hvordan den/de sivile vernepliktige fungerer

12. Hvordan har den/de sivile vernepliktige fungert så langt? (sett kryss)

- fungert godt
- noen fungert godt, andre kunne fungert bedre
- ikke fungert godt nok

13. Har grunnkurset hatt noen betydning for den måten den/de sivile vernepliktige fungerer på? (sett kryss)

- Ingen/liten betydning
- Noen betydning
- Stor betydning

14. Hva er de viktigste forklaringene på at den/de sivile vernepliktige eventuelt ikke har fungert godt nok? (sett kryss)

- har ikke god nok fagkompetanse i forhold til de arbeidsoppgavene som skal ivaretas
- mangelfull motivasjon i forhold til det å jobbe med voldsforebygging
- mangler initiativ
- mangelfull erfaring i forhold til det å være i jobb mht tilstedeværelse, oppførsel, holdninger, med mer
- annet, hva?

15. Dersom den/de sivile vernepliktige dere har er oppvokst og/eller bosatt i Oslo, hvor viktig er denne bakgrunnen for den tjenesten de skal utføre? (sett kryss)

- Betyr lite
- betyr noe
- betyr mye

16. Dersom dere har hatt eller har sivile vernepliktige som ikke er knyttet til ByPass, i hvilken grad er det forskjell på den rollen/arbeidsoppgavene den/de sivilt vernepliktige har? (sett kryss)

- stor forskjell, hva?.....
- noen forskjell, hva?.....
- liten/ingen forskjell

F. Oppfølging/veiledning av den/de vernepliktige

17. Hvordan vurderer dere den oppfølgingen/veiledningen den/de sivile vernepliktige har fått så langt? (sett kryss)

Fra hvem	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfredsstillende
Fra oss, dvs. partner			
Fra prosjektledelsen i BYPASS			

18. Hvordan følger dere opp/veileder den/de sivile vernepliktige? (sett kryss)

- gjennom *faste avdelings/gruppemøter*
- gjennom *regelmessige individuelle samtaler* med partneransvarlig/kontaktperson
- gjennom *regelmessige individuelle samtaler* med daglig arbeidsleder for den/de sivile vernepliktige
- gjennom *løpende daglig kontakt* med partneransvarlig/kontaktperson og/eller daglig arbeidsleder for den/de sivile tjenestepliktige
- annet, hva?

G. Vurdering av forholdet til/kontakten med ByPass

19. Hvilke erfaringer har dere i forhold til ByPass på følgende områder? (sett kryss)

Område	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfreds Stillende	Vet ikke
1. Prosessen med å bli godkjent som partner				
2. Rekruttering av vernepliktige				
3. Grunnkurset				
4. Oppfølging i det daglig løpende				
5. Partnersamlingene				
6. Annet, hva?				

20. Hvordan vurderer dere kontakten prosjektledelsen for ByPass så langt? (sett kryss)

Kontakt med	Lite tilfreds	Middels tilfreds	Tilfreds
Prosjektledelsen for ByPass			

21. I hvilken grad har dere så langt hatt kontakt med de andre partnerne i ByPass utenom partnersamlingene? (sett kryss)

Partner	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Nettverkspatruljen			
Sogn videregående skole			
Sandaker videregående skole			
Elvebakken videregående skole			
Ulsrud videregående skole			
Foss videregående skole			
Ullern videregående skole			
Stovner videregående skole			
Norsk Folkehjelp			
Kirkens Bymisjon			
Røde Kors			
Riverside			
Nord og Ned produksjoner			
Vålerenga			
Miljøtelefonen			

22. Hvordan vurderer dere viktigheten av den kontakten dere har hatt med andre partnere for eget voldsforebyggende arbeid? (sett kryss)
- lite viktig
 - noe viktig
 - viktig

18. Er det noen av de andre partnerne dere kunne ønsket dere mer kontakt med, hvilke?.....

F. Samlet vurdering av erfaringene med ByPass så langt

23. Hvordan vurderer dere den voldsforebyggende effekten av den rollen den/de sivile vernepliktige spiller så langt? (sett kryss)
- liten effekt
 - noen effekt
 - stor effekt
 - vet ikke

24. Hvilke konkrete eksempler har dere på at den rollen den/de sivile vernepliktige har spilt så langt, har en voldsforebyggende effekt?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

25. Hvor viktig er den rollen den/de sivile vernepliktige spiller i det arbeidet dere som partner utfører med tanke på voldsforebygging? (sett kryss)
- lite viktig
 - noe viktig
 - viktig

26. Dersom dere tidligere har hatt/har sivile vernepliktige som ikke er knyttet til ByPass, hva er den viktigste forskjellen på ByPass i forhold til dette. Hva er nytt/særegent ved ByPass?

.....
.....
.....
.....

27. Hvilken betydning har det for dere at dere kan benytte de sivile vernepliktige knyttet til ByPass vederlagsfritt (dvs. ikke betale dagpenger, besørge innkvartering og dekke reisekostnader mellom innkvartering og tjenestested)? (sett kryss)
- liten betydning
 - noen betydning
 - stor betydning

28. Hvordan vurderer dere betydningen av ByPass som et samlet voldsforebyggende prosjekt i Oslo sentrum så langt? (sett kryss)
- liten betydning
 - noen betydning
 - stor betydning
 - vet ikke

29. Hva er de tre viktigste *positive* erfaringene med BYPASS så langt?

.....
.....
.....

30. Hva er de tre viktigste *negative* erfaringene med BYPASS så langt?

.....
.....
.....

31. Har du noen konkrete forslag til endring/forbedring av ByPass?

.....
.....
.....
.....

32. *Hvordan var det å fylle ut skjemaet? Er det noen spørsmål som var vanskelig å forstå? Passet svaralternativene/vurderingsskalaene? Er det noen spørsmål som mangler? Vennligst kommenter:*

.....
.....
.....
.....

33. *Andre kommentarer*

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!

UNDERVEISEVALUERINGSSKJEMA FOR DE SIVILE VERNEPLIKTIGE I ByPass

Skjema nr.

A. Bakgrunnsopplysninger

1. Hvilken partner arbeider du hos?.....
2. Dersom du er knyttet til en bestemt avdeling/arbeidsområde, hvilket?.....
3. Hvor lenge har du tjenestegjort i ByPass?, antall måneder.....
4. Har du tidligere avtjent deler av verneplikten din hos andre oppdragsgivere? (sett kryss)
 Ja, hvor lenge (antall måneder).....
 Nei
5. Hvor gammel er du?, antall år.....
6. Hvordan var motivasjonen din for å avtjene *sivil verneplikt*? (sett kryss)
 dårlig
 middels
 god
7. Hvordan var motivasjonen din for å avtjene den sivile verneplikten *i ByPass*? (sett kryss)
 dårlig
 middels
 god

B. Hensikt/mål og målgruppe for ByPass

8. Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål og målgruppe for ByPass? (sett kryss)

	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart
Hensikt/mål for Bypass			
Målgruppe for ByPass			

9. Kan du gi en kortfattet beskrivelse av hvordan du oppfatter *hensikt/mål* for ByPass?

.....
.....
.....
.....

10. Kan du gi en kortfattet beskrivelse av hvordan du oppfatter *målgruppen* for ByPass?

.....
.....
.....
.....

C. Erfaringer med rekrutteringen til ByPass

11. Hvilke erfaringer har du med den måten du ble rekruttert til ByPass på på følgende områder? (sett kryss)

Område	Dårlige	Passe/middels	Gode
1. oppmøte/mottakelse på Dillingøy			
2. intervjuet knyttet til ByPass			
3. presentasjon/klargjøring av tjenesteinnholdet i ByPass			
4. mottakelsen/behandlingen av prosjektledelsen for ByPass ved oppstart av tjenesten i Oslo			
5. mottakelsen/behandlingen av partneren ved oppstart i Oslo			

12. Er det noe du i ettertid gjerne så hadde blitt gjort annerledes mht rekrutteringen, i så fall hva?

.....

.....

.....

.....

D. Din rolle/arbeidsoppgaver som sivil vernepliktig

13. I hvilken grad ble rolle/arbeidsoppgaver avklart for deg på følgende måter? (sett kryss)

Avklaringsmåte	I liten grad	I noen grad	I stor grad
1. avklart av partner på forhånd, dvs før jeg kom			
2. avklart løpende i samarbeid med meg			
3. annet, hva?			

14. Hvordan er den rollen du spiller avklart pr dags dato? (sett kryss)

- dårlig avklart
- ikke godt nok avklart enda
- godt avklart
- annet, hva.....

15. I hvilken grad har du *frem til i dag* blitt brukt til følgende arbeidsoppgaver?

Arbeidsoppgave	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
1. Tilstedeværelse/direkte kontakt (samtale, dialog) med målgruppen for ByPass ved "ravning" (fungere som positiv rollemodell)			
2. Direkte kontakt med målgruppen for ByPass gjennom telefon			
3. Direkte kontakt med målgruppen for ByPass knyttet til konkrete arbeidsoppgaver som informasjonsvirksomhet, drift av internettkafe, teaterforestillinger, idrett, utleie av utstyr, arrangement av turneringer, etc.			
4. Utviklingsarbeide som skal føre til kontakt med målgruppen for ByPass på et senere tidspunkt, for eksempel utarbeidelse av informasjonsopplegg, utvikling av teaterforestilling, klargjøring/innredning av lokaler			
5. Forefallende arbeid som ikke er knyttet til målsettingen med ByPass			
6. Annet, hva?			

E. Vurdering av hvordan jeg fungerer som sivil vernepliktig i ByPass

16. Hvordan mener du at du har fungert så langt? (sett kryss)

- fungert tilfredsstillende
- ikke fungert godt nok
- fungert dårlig

17. Hva skal eventuelt til for at du skal fungere på en bedre måte?

.....
.....
.....

F. Vurdering av opplæringstiltak/egen kompetanse

18. Hvordan vurderer du utbyttet av grunnkurset som grunnlag for å utføre tjenesten din i ByPass? (sett kryss)

- lite
- middels
- godt

19. Hvilke temaområder i grunnkurset opplever du som de mest interessante/viktige i forhold til tjenesten din i ByPass?

.....
.....
.....

20. Hvordan vurderer du utbyttet av de andre kursene du har fått i ByPass som grunnlag for å utføre tjenesten din i ByPass? (sett kryss)

Kurs i regi av	Lite	Middels	Godt
ByPass			
Partner			

21. Er det noen områder du opplever at du har behov for å styrke kompetansen din/opplæring som grunnlag for å utføre tjenesten din i ByPass?

.....
.....
.....

22. Dersom du er oppvokst og/eller bosatt i Oslo, hvor viktig er denne bakgrunnen for den tjenesten du utfører i ByPass? (sett kryss)

- Betyr lite
- betyr noe
- betyr mye
- er ikke oppvokst og/eller bosatt i Oslo

G. Vurdering av oppfølging/veiledning

23. Hvordan vurderer du den oppfølgingen/veiledningen du har fått så langt? (sett kryss)

Fra hvem	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfreds Stillende
Fra partner			
Fra prosjektledelsen i ByPass			

24. Hvordan blir du fulgt opp av partneren din? (sett kryss)
- gjennom *faste avdelings/gruppemøter*
 - gjennom *regelmessige individuelle* samtaler med partneransvarlig/kontaktperson
 - gjennom *regelmessige individuelle* samtaler med den som er daglig arbeidsleder for meg
 - gjennom *løpende daglig kontakt* partneransvarlig/kontaktperson og/eller daglig arbeidsleder for meg
 - annet, hva?.....

H. Vurdering av forholdet til/kontakt med andre sivile vernepliktige

25. Hvordan vurderer du fellessamlingene for de sivile vernepliktige i ByPass? (sett kryss)
- negativt
 - middels
 - positivt
26. I hvilken grad har du så langt hatt kontakt med de sivilt vernepliktige knyttet til andre partnere i ByPass utenom fellessamlingene for de sivile vernepliktige? (sett kryss)

Partner	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Nettverkspatroljen			
Sogn videregående skole			
Sandaker videregående skole			
Elvebakken videregående skole			
Ulsrud videregående skole			
Foss videregående skole			
Ullern videregående skole			
Stovner videregående skole			
Norsk Folkehjelp			
Kirkens Bymisjon			
Røde Kors			
Riverside			
Nord og Ned produksjoner			
Vålerenga			
Miljøtelefonen			

27. Hvordan vurderer du det sosiale miljøet/klimaet mellom de sivile vernepliktige i ByPass? (sett kryss)
- dårlig
 - middels
 - godt

F. Samlet vurdering av erfaringene med ByPass så langt

28. Hvordan vurderer du den voldsforebyggende effekten av den rollen du har spilt så langt? (sett kryss)
- liten effekt
 - noen effekt
 - stor effekt
 - vet ikke

29. Hvilke konkrete eksempler har du på at den rollen du har spilt har en voldsforebyggende effekt?

.....

.....

.....

.....

.....

